

Motion till riksdagen

1989/90:N226

av Lennart Brunander (c)

Tekoindustrin, m.m.

Sjuhäradsbygden utgör södra delen av Älvsborgs län, benämningen har kommit av att området fordom indelades i sju härad. De viktigaste näringarna är teko, jordbruk och skogsindustri. Bygden har också blivit centrum för postorder i Sverige, det är förmodligen den gamla knalleandan som fått ett modernt uttryck. Postorderverksamheten har utvecklats av bygdens söner, från små enheter till stora och betydande företag. Postorderföretagen har nu i flera fall bytt ägare så att ägarna nu bor utanför Sjuhäradsbygden, vad detta innebär för framtiden vet man inte, men jag tycker att en viss oro kan man ändå känna inför detta.

Befolkningsutvecklingen i Sjuhäradsbygden var under det senaste året positiv, alla kommuner ökade sin folkmängd. Inför framtiden finns det dock väldigt många frågetecken. Först och främst så håller regeringens ekonomiska politik på att kappsejsa, inflationen är oroande hög. Utvecklingen för tekoindustrin är negativ, produktionsvolymen minskar, företag flyttar verksamheter till andra länder, andra företag går i konkurs och sysselsättningen i tekoindustrin minskar. Den jordbrukspolitik som regeringen har är dålig och den man nu aviserar att genomföra kan bli helt förödande för Sjuhäradsbygdens jordbruk. Konjunkturerna för skogsindustrin mattas. Sammantaget kan detta så småningom ge betydande bekymmer.

Jag föreslår i denna motion en kraftigare satsning på svensk teko, en ny jordbrukspolitik som ger förutsättningar för fortsatt jordbruksdrift i Sjuhäradsbygden, en rättvisare småföretagspolitik, ändring av upphandlingsförordningen för offentliga sektorn och en större del av offentlig verksamhet till Borås och Sjuhäradsbygden.

I andra motioner har jag lagt förslag om bättre vägar, mer järnvägstrafik, större satsning på Borås Högskola och riksmuseer i Borås.

Teko

Socialdemokraterna har alltsedan man kommit till makten 1982 haft en avog inställning till teko, varför är svårt att förstå. I opposition hade man en helt annan inställning, men de löften man då gav tekoarbetarna var kanske bara målsättningar som det inte var så mycket att bry sig om.

När socialdemokraterna kom till makten devalverade man och då skulle alla företag klara sig bra. Det var naturligtvis bra för de flesta företagen men

teko fick aldrig någon riktig hjälp av devalveringen eftersom regeringen i samma andetag avvecklade tekostödet. Tekoarbetarna fick vara med och betala priset för att öka vår konkurrenskraft för svenska företag utan att själva få nytta av det.

När nu konjunkturen går ner igen och när regeringens ekonomiska politik gjort att vår konkurrenskraft snabbt försämras då mår teko dåligt. Utvecklingen under de senaste två åren har varit mycket negativ, produktionvolymen har sjunkit kraftigt. Detta är en trend som inte stämmer med andra jämförbara länder. Att svensk teko nu minskar sin produktion beror naturligtvis på att de importerade varorna slår ut svensktillverkat. Importen har ökat mycket kraftigt från några lågprisländer; några exempel: om man jämför perioden januari och augusti 1989 med samma tid 1988 så har importen från Kina ökat med 1 300 %, från Turkiet med 870 %. Svenska företag har samtidigt flyttat utomlands eller gått i konkurs. För de svenska företag som bedriver verksamhet i Sverige har man svårt med lönsamheten, investeringar sker inte i den takt som vore nödvändigt och man har naturligtvis inte heller förmåga att betala konkurrenskraftiga löner och då är det svårt att konkurrera om arbetskraften.

Läget för svensk teko beskrivs som dåligt och prognosen för framtiden är ogynnsam. Under 1988 och 1989 har textil minskat med 4 till 5 % per år, triå minskade 1988 med 10 % och 1989 med 6 %, medan konfektionen minskade med 10 % båda åren. Det gav en sysselsättningsminskning inom teko totalt med 1 000 personer 1988 och 1 800 personer 1989, den totala sysselsättningen är nu nere i 21 400 mot omkring 30 000 när socialdemokraterna tog över 1982.

Om man vill jämföra med det mål som socialdemokraterna i känd stil avskaffat, nämligen 1978 års produktionsvolym så ser det ut så här, textil ligger på 84 %, triå ligger på 69 % och konfektion har bara 54 % av 1978 års produktionsvolym.

Jag anser att det är viktigt att ge svensk tekoindustri bättre förutsättningar, det ska ske på följande sätt:

1. Ett statligt utvecklingslån inrättas, jag föreslår ett anslag på 150 miljoner per år under tre år, regler för detta redovisas i en speciell motion från centerpartiet.
2. Behåll importbegränsningar av lågprisimporten, de svenska reglerna bör harmoniseras med EG.
3. Ändra den statliga upphandlingsförordningen så att stat, kommun, landsting och offentlig verksamhet kan köpa svenskt i större utsträckning än i dag. Det måste ges möjlighet att i bedömningen när uppköp skall göras också lägga in den säkerhet och övriga ekonomiska fördelar som finns med att köpa svenskt.

Små och medelstora företag

I Sjuhäradsbygden finns det många små och medelstora företag. De flesta tekoföretagen finns i denna kategori. Det som föreslås för denna grupp företag är också bra för teko och i många fall också för jordbruksföretagen. Skall det bli något av alla de fina ord som sagts om en levande landsbygd då måste

små och medelstora företag ges bättre och rättvisare förutsättningar. Centerpartiets småföretagspolitik syftar till att skapa denna rättvisa, i motioner föreslås att arbetsgivaravgiften sänks för mindre företag, lägre sociala avgifter för småföretag, avgiftsfritt bottenbelopp för egenföretagare och ändring av skattereglerna så att de ges likvärdiga möjligheter med stora företag. Detta är viktigt att ta hänsyn till när företagsbeskattningen skall beslutas.

Mot. 1989/90
N226

Jordbruk

Ett Sjuhäradsbygden utan ett fungerande jordbruk tror jag inte så många i Sjuhäradsbygden boende människor kan tänka sig. Men med de förslag som nu har kommit från jordbruksdepartementet föreligger en stor risk för att det blir så. Om den avreglering som jordbruksdepartementet föreslår genomförs och inte jordbruket ges möjligheter att producera produkter för energi och andra nischgrödor kommer stora arealer att bli över och jordbruk kommer att gå i konkurs eller sluta ändå.

Vad vi behöver är en konsekvent och långsiktig jordbrukspolitik som ger bonden möjlighet att få en bättre lönsamhet. Det är dessutom viktigt att den svenska åkermarken inte förbuskas. Under våren skall regeringen presentera en ny livsmedelspolitik och den blir helt avgörande för om de synpunkter som jag här framfört skall gå att genomföra. Målsättningar för den svenska jordbrukspolitiken bör enligt min mening vara följande.

1. All åkermark skall vara i hävd och brukas.
2. Den som sysslar med jordbruk skall ha möjlighet att få rimlig ersättning för sitt arbete.
3. Jordbrukarens sociala situation måste lösas.
4. Det skall vara samma krav på importerade livsmedel, som det är på svenska.
5. Jordbruket skall ges förutsättningar att producera bioenergi genom skattebefrielse av svenska biobränslen.
6. Produktion av fibrer och biokemiska råvaror skall ges resurser för forskning och utveckling.
7. Avregleringen av jordbrukssektorn skall ske i en takt som ger jordbruket möjlighet att fungera.

Offentlig verksamhet

För en ort som Borås och för hela Sjuhäradsbygden är det viktigt att statlig och annan offentlig verksamhet lokaliseras hit. Högskolan är central för utvecklingen av bygden, liksom SIFU och provningsanstalten har den tillfört många nya och annorlunda arbetstillfällen. Sjuhäradsbygden har en liten andel offentlig verksamhet, det är mot denna bakgrund viktigt att bygden tillförs mer av den statliga verksamheten, t.ex. är det viktigt att länsstyrelsen lokaliserar vissa delar av verksamheten till Borås.

Hemställan

Mot. 1989/90
N226

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om den svenska tekopolitiken,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en ny jordbrukspolitik.
3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om åtgärder för att förbättra förutsättningarna för små och medelstora företag.
4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna behovet av offentlig verksamhet till Sjuhäradsbygden.

Stockholm den 22 januari 1990

Lennart Brunander (c)